

**2023/24 NKUNGUHATO WO DYONDZISA WA LEMBE WA NSIVAMAVANGWA WA RIXAKA:
XITSONGA RIRIMI RO ENGETELA RO SUNGULA: GIREDI YA 6 (KOTARA YA 1)**

KOTARA YA 1				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
<p>Makambelelo ya masungulo na ku titoloveta lama setiwaka exikolweni ya endliwa eka masiku manharhu ya vhiki ro sungula eka Kotara ya 1 (Vhiki ra 1 masiku ya 1-3). Ku ta kamberwa vuswikoti na ku languta swiphigo swa ku dyondza leswi vadyondzi va nga na swona. Vuxokoxoko lebyi byi fanele ku tirhisiwa ku tiva migingiriko ya ku dyondzisa na ku dyondza leyi nga ta endliwa.</p>				
1-2	<p>U yingisela xiyanamoya kumbe swiviko swo huma eka maphephahungu na ku kana la hi timhaka ta sweswi</p> <p>Migingiriko ya masungulo: Ku bvumba</p> <ul style="list-style-type: none"> U yingiselela ku kuma vuxokoxoko byo karhi eka minongonoko ya le ka xiyanamoya na thelevhixini U kombisa hi laha ku vona hi tihlo ri'nwe ku tumbuluxiwaka ha kona U vutisa swivutiso swo xopaxopa leswi nga na nthonthlo no lava tinhlamuselo tin'wana U yingiselela ku kuma mahungu eka switshuriwa swo hambana swanomo: Swiviko na ku komisa timhakankulu U tumbuluxa mbhurisano lowu nga voyameriki tlhelo hi timhaka leti faneleke no thonthla U humesa mavonelo ya yena na ku ya seketela hi vumbhoni lebyi khomekaka U yingisela swinene na ku tekela matitwelo ya van'wana enhlokweni U tekela enhlokweni mavonelo lama hambanaka na ya yena a tihela a angula hi ndlela leyi faneleke eka mbangu/xiyimo xa kona 	<p>U hlaya tiatikili ta phephahungu</p> <p>Ku hlaya hi xikongomelo xo twisisa</p> <p>Migingiriko yo tilulamisela ku hlaya: Ku bvumba mayelana na nhlokohaka na/kumbe swidrowiwa/swifaniso</p> <ul style="list-style-type: none"> U kombisa no kana la mahungu ya swa ndhavuko hamambirhi lawa ya kunguhatiweke na lawa yo tumbela <p>Maqhinga yo hlaya</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku hlaya hi ku hatlisa hi xikongomelo xo kuma mahungunkulu Ku hlaya hi ku hatlisa hi xikongomelo xo kuma mahungu/vuxokoxoko byo seketela <p>Maqhinga ya ku hlaya hi ku twisisa</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku vona swiphemu swa xitshuriwa hi miehleketo U yelanisa na vutomi bya yena U kana la hilaha hungu ri nga tirhisiwaka hakona ku humesa leswi lavaka hi mutsari wa rona U kana la hilaha tithekiniki leti tirhisaka hi vatsari, vatumbuluxi va swaxigirafiki na vateki va swifaniso va vumbaka mavonelo yo karhi ya misava hi kona U tumbuluxa no hlamusela mbuyelo kumbe mahetelelo ya mahungu 	<p>U tsala nkomo wa atikili ya phephahungu</p> <ul style="list-style-type: none"> U kombisa timhakankulu U tsala ndzandzelelano wa timhaka U tsala hi marito ya yena n'wini U ehleketa na ku pima nkoka wo tsala na ntirho wa vutumbuluxi U tsala swi basa no hlayeka <p>Ku tsala hi ku landzelela magoza</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku kunguhata/ku tilulamisela ku tsala Ku pfapfarhuta Ku pfuxeta Ku hlela Ku hlerisisa na ku andlala <p>Tsala marito na tinhlamuselo ta wona eka dikixinari ya vona vinyi kumbe eka khumbi ra marito</p> <p>Tirhisa dikixinari ku peleta na ku ndlandlamuxa ntivomarito</p> <p>Tirhisa khadi ro rhekhodela eka rona loko a hlayile ku lawula mahlayelo loko ya ri karhi ya ya emahlweni</p>	<p>Xiyimo xa rito:</p> <p>Maviti:</p> <ul style="list-style-type: none"> Rivitaswilo na rivitaswianakanyi <p>Masivikomba</p> <p>Xiyimo xa xivulwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> Xitwananisi xa nhlokohaka na riendli Nkarhi wa sweswi, nkarhi lowu nga hundza, nkarhi lowu taka <p>Mapeletelo:</p> <p>Ku avanyisa marito, ku tirhisa dikixinari</p> <p>Mahikahatelo:</p> <ul style="list-style-type: none"> Hiko, hefemulo, hikombirhi, hikwana, mfungho wa xivutiso, mfungho wa rihamari

KOTARA YA 1				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
	<ul style="list-style-type: none"> U kanela ku amukeleka ka mahungu hi ku ma pimanisa na swihlovo swin'wana swa mahungu 	<ul style="list-style-type: none"> U vula mhaka leyi ntiyiso wa yona wu nga kambisiwangiki no nyika tindlela tin'wana loko a ringeta ku ololoxa xiphiso <p>Madyondziso yo hlaya: Ku hlayela ehenhla/Tshika hinkwaswo u hlaya/ku hlaya Novhele yo koma hi ntlawa lowu leteriwaka/hlaya swin'we/vambirhimbirhi/a ri yexe</p> <p>Makambeleo yo dyondza/nkamafundza – ku lulamisela ku hlayela ehenhla Ku hlayela ku tiphina/titsakisa: Novhele/buku yo hlaya leyi nga ta hlayiwa kwalomu ka 30 wa timinete</p>		
3-4	<p>Kanela Novhele yo koma/Novhele/Buku yo hlaya Migingiriko yo masungulo:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku bvumba Ku hlaya hi ku hatlisa hi xikongomelo xo kuma vuxokoxoko hi ku angarhela na Ku hlaya hi ku hatlisa hi xikongomelo xo kuma mongo eka mahungu <p>Yingisela mudyondzisi a hlaya ntshaho wo huma eka Novhele yo koma/Novhele/Buku yo hlaya</p> <ul style="list-style-type: none"> U bvumba leswi nga ta humelela U hlamusela mavonelo ya mutsari na muhlayi U tshama eka nhlokomhaka U hlamusela swi twala U kanela mahungunkulu na vuxokoxoko byo karhi 	<p>Hlaya novhele – Dyondzo ya Matsalwa Ku hlaya hi xikongomelo xo twisisa</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku lulamisela ku hlaya: Ku bvumba ku suka eka vito ra tsalwa na ku kanela minkongomelo/vundzeni lebyi fambelanaka <p>Maqhinga yo hlaya</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku kumbetela nhlamuselo ya marito lawa ya nga tolovelekangiki na swifaniso Ku langutisisa nakambe ku antswisa ku twisisa <p>Maqhinga ya ku hlaya hi ku twisisa</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku bvumba hi xitshuriwa Ku vutisa swivutiso hi xitshuriwa <p>Dyondzo ya Matsalwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kombisa na ku hlamusela hungunkulu U kanela hi swimunhuhatawa U kombisa no kanela matitwelo lawa humelerisiweke 	<p>Tsala xitsalwana hi swimunhuhatawa/nkongomelo wa Novhele yo koma/Novhele/Buku yo hlaya</p> <ul style="list-style-type: none"> A nga se lulamisela ku tsala, u yingisela ntshaho wa novhele U hlawula vundzeni lebyi faneleke xikongomelo U tirhisa ririmi na xivumbeko lexi faneleke xa xitshuriwa U tirhisa xivumbeko lexi lulameke U xaxameta vundzeni hi ndlela leyi faneleke – u tirhisa nkarhi lowu swi humeleleke hi wona U tirhisa ririmi, mapeletelo na mahikahatelo lama faneleke ku katsa na xitwananisi xa nhlokomhaka na riendli U tirhisa dikixinari ku ndlandlamuxa mapeletelo na ntivomarito 	<p>Xiyimo xa rito:</p> <ul style="list-style-type: none"> Masivikomba <p>Xiyimo xa xivulwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nkarhi wa sweswi, lowu nga hundza, lowu taka <p>Nhlamuselo ya marito</p> <ul style="list-style-type: none"> Vamavizweni na Maritofularha <p>Mapeletelo na Mahikahatelo:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku tirhisa dikixinari, avanyiso wa rito

KOTARA YA 1				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
	<ul style="list-style-type: none"> U vutisa swivutiso leswi faneleke no angula kahle <p>Teka xiave eka nkanerisano wa ntlawa</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku nyiketana/siyerisana na van'wana U tshama eka nhlokomhaka U vutisa swivutiso leswi fanelaka U yisa nkanerisano emahlweni U angula eka miehleketo ya van'wana hi ntwelo na nhlonipho 	<ul style="list-style-type: none"> U kana hi yimiso na ku cinca ka swiendleko kumbe timhaka U yelanisa swiendleko na swimunhuhata na vutomi bya yena U kana na vayingiseri xivumbeko, matirhisele ya ririmi, xikongomelo U tirhisa dikixinari ku ndlandlamuxa ntivomarito U ehleketa hi switshuriwa leswi a swi hlayeke a ri yexe <p>Endzhaku ka ku hlaya:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku rungula xitori nakambe kumbe timhakankulu hi 5-10 wa swivulwa(nkomiso) Humesa matitwelo hi xitshuriwa lexi a xi hlayeke U yelanisa na vutomi bya yena U pimanisa tibuku/switshuriwa leswi a swi hlayeke <p>Madyondzisele yo hlaya: Ku hlayela ehenhla/Tshika hinkwaswo u hlaya/ku hlaya Novhele yo koma hi ntlawa lowu leteriwaka/hlaya swin'we/vambirhimbirhi/a ri yexe.</p> <p>Makambelelo yo dyondza/nkamafundza – ku lulamisela ku hlayela ehenhla</p> <p>Ku hlayela ku tiphina/titsakisa: Novhele/buku yo hlaya leyi nga ta hlayiwa kwalomu ka 30 wa timinete</p>	<p>Ku tsala hi ku landzelela magoza</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku kunguhata/ku tilulamisela ku tsala Ku pfapfarhuta Ku pfuxeta Ku hlela Ku hlerisisa na Ku andlala <p>Tsala marito na tinhlamuselo ta wona eka dikixinari ya vona vinyi kumbe eka khumbi ra marito Tirhisa dikixinari ku peleta na ku ndlandlamuxa ntivomarito</p> <p>Tirhisa khadi ro rhekhodela eka rona loko a hlayile ku lawula mahlayelo loko ya ri karhi ya ya emahlweni</p>	

KOTARA YA 1				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
MAKAMBELELO YA MAFUNDZA: NTIRHO WA 1: SWANOMO <ul style="list-style-type: none"> Ku hlayela ehenhla (20 wa timaraka) Ntirho lowu wu sunguriwa hi Kotara ya 1 kutani wu hetisiwa na ku rhekhodiwa eka Kotara ya 2				
MAKAMBELELO YA MAFUNDZA: NTIRHO WA 2: KU TSALA <ul style="list-style-type: none"> Xitsalwana (20 wa timaraka) Ndzungulo KUMBE Nhlamuselo 5 wa tindzimana Wu tsariwa exikarhi ka Kotara				
5-6	U yingisela xitshuriwa xa nsusumeto, xik. Xinavetiso xa le ka xiyanamoya <ul style="list-style-type: none"> Migingiriko ya masungulo: Ku bvumba U vutisa swivutiso swo thontha miehleketo a ri karhi a tirhisa ririmi leri faneleke U kombisa mavonelo lawa ya hambanaka na ya yena U hambanisa mavonelo yo hambana na ya van'wana a tlhela a seketela vonelo rakwe U vulavurisana kahle na van'wana hi nkarhi wa nkanerisano wa ntlawa U nyikana miehleketo na van'wana na ku nyika vonelo eka tinhlokomhaka leti thonthhaka miehleketo hi ndlela leyi faneleke no amukeleka U tumbuluxa mbhurisano wa ntiyiso lowu nga taleriki tlhela ku seketela mavonelo ya yena U hambanisa mavonelo ya yena no nyika nseketelo U kongomisa eka nhlamuselo 	U hlaya xitshuriwa xa nsusumeto, xik. Mbulavulo lowu nga na swovoniwa/xinavetiso <ul style="list-style-type: none"> Migingiriko ya ku tilulamisela ku hlaya: Ku bvumba ku suka eka vito ra xitshuriwa na/kumbe swidirowiwa/swifaniso Maqhinga yo hlaya <ul style="list-style-type: none"> Ku hlaya hi ku hatlisa hi xikongomelo xo kuma mahungunkulu Ku hlaya hi ku hatlisa hi xikongomelo xo kuma mahungu/vuxokoxoko byo seketela Ku bvumba hi ku tirhisa marito/switsundzuxo swa swovoniwa/swikoweto Ku kumisisa nkucetelo wa tithekiniki ta swovoniwa Xikambelantwisiso xo hlaya: <ul style="list-style-type: none"> Hlela xitshuriwa Katsakanya/nyika nkomiso wa xitshuriwa Hlaya no twisisa switshuriwa swa swihangalasangamungu swa swidirowiwa, Xik. Xinavetiso na phositara Ku kanerisana hi swifaniso hi nkarhi wa ku tilulamisela ku hlaya 	U tsala xitshuriwa xa nsusumeto, xik. Mbulavulo lowu nga na swovoniwa/xinavetiso <ul style="list-style-type: none"> U thontha miangulo ya ntlhaveko U endla switshembiso U endla leswaku vahlayi va tsaka/va khunguvanyeka U bubutsa byongo hi nhlokomhaka na ku tumbuluxa mahungu U ehleketa na ku pima nkoka wa ku tsala na ntirho wa vutumbuluxi U humesa miehleketo ya yena hi ndlela leyi faneleke U kombisa ku twisisa xitayili na rhejisitara U andlala ntirho lowu baseke na maandlalelo ya xiyimo xa le henhla U hundzisa nhlamuselo yi va erivaleni naswona hi ndlela leyi faneleke U tsala hi ku landzelela magoza <ul style="list-style-type: none"> Ku kunguhata/ku tilulamisela ku tsala Ku pfapfarhuta Ku pfluxeta Ku hlela Ku hlerisisa na 	Xiyimo xa rito: <ul style="list-style-type: none"> Mahlanganisi Xiyimo xa xivulwa: <ul style="list-style-type: none"> Marito ya xivulavuri na marito yo runguriwa Nhlamuselo ya rito: <ul style="list-style-type: none"> Swivulavulelo na swivuriso

KOTARA YA 1				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
		<ul style="list-style-type: none"> - Hlamusela mahungu - U kanerisana hi xikongomelo xa xitshuriwa - U kanerisana hi matirhisele ya ririmi - U kombisa na ku kana hi ku tumbuluxa swihlawulekisi swa dizayini/nkhaviso swo fana na muhlovo na fonto - U kana vuandlalo bya xitshuriwa - Pimanisa switshuriwa swo hambanahambana swa swovoniwa, xik. Phositara na xinavetiso <p>Madyondzisele yo hlaya: Ku hlayela ehenhla/Tshika hinkwaswo u hlaya/ku hlaya Novhele yo koma hi ntlawa lowu leteriwaka/hlaya swin'we/vambirhimbirhi/a ri yexe.</p> <p>Makambebelelo yo dyondza/nkamafundza – ku lulamisela Ku hlayela ehenhla Ku hlayela ku tiphina/titsakisa: Novhele/buku yo hlaya leyi nga ta hlayiwa kwalomu ka 30 wa timinete</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ku andlala <p>Tsala marito na tinhlamuselo ta wona eka dikixinari ya vona vinyi kumbe eka khumbi ra marito</p> <p>Tirhisa dikixinari ku peleta na ku ndlandlamuxa ntivomarito</p> <p>Tirhisa khadi ro rhekhodela eka rona loko a hlayile ku lawula mahlayelo loko ya ri karhi ya ya emahlweni</p>	
7-8	<p>U yingisela xitori xo koma/xirungulwana Migingiriko ya masungulo: Ku bvumba</p> <ul style="list-style-type: none"> • U tsundzuka swiendleko hi ndzandzelelano lowu lulameke no tirhisa nkarhi wa maendli lowu lulameke • U vulavurisana na van'wana hi ndlela leyinene hi nkarhi wa minkanerisano ya ntlawa • U kombisa hi laha ku vona hi tihlo ri'nwe ku tumbuluxiwaka ha kona na hi laha swi khumbaka muyingiseri ha kona • U kana swimunhuhata 	<p>U hlaya xitori xo koma/xirungulwana Ku hlaya hi xikongomelo xo twisisa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Migingiriko ya ku tilulamisela ku hlaya: Ku bvumba ku suka eka vito ra xitshuriwa na/kumbe swidrowiwa/swifaniso <p>Maqhinga ya ku hlaya:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ku hlaya hi ku hatlisa hi xikongomelo xo kuma mahungunkulu • Ku hlaya hi ku hatlisa hi xikongomelo xo kuma mahungu/vuxokoxoko byo seketela <p>Maqhinga ya ku hlaya hi ku twisisa</p>	<p>U tsala papila ra xinghana/ku tsala dayari mayelana na xitori xo koma/xirungulwana</p> <ul style="list-style-type: none"> • U tirhisa vuandlalo byo lulama • U kombisa ku tekela enhlokweni vahlayi na xitayili • U tirhisa thoni leyi faneleleke • U kongomisa eka ku antswisa ririmi, mapeletelo, minkarhi ya maendli no hlanganisa swivulwa swi endla tindzimana leti khomaneke • U tirhisa mahlanganisi, xik 'hambiswiritano', ku hlanganisa swivulwa swi endla tindzimana leti khomaneke 	<p>Xiyimo xa rito: Mahlanganisi</p> <p>Xiyimo xa xivulwa: Nkarhi lowu hundzeke lowu hetisekeke; nkarhi lowu taka lowu hetisekeke</p> <p>Nhlamuselo ya marito:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Swivulwa leswi nga vaka na tinhlamuselo timbirhi/to tala • Homonimi <p>Mapeletelo na mahikahatelo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Avanyiso wa rito (mapeletwana)

KOTARA YA 1				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
	<ul style="list-style-type: none"> U kana kungu, ntlimbo na mbangu U kana mahungu ya le ka xitshuriwa 	<ul style="list-style-type: none"> Endla nkumbetelo hi xitshuriwa Ku vutisa swivutiso hi xitshuriwa <p>Dyondzo ya Matsalwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> U kambela xitshuriwa ku kuma mahungu yo tumbela no endla nkomo wa hungunkulu na mahungu yo seketela U hlamusela hi laha mutsari a ongaka mavonelo ya muhlayi: Tithekiniki leti tirhisiwaka na vumunhuhati U kana hi vuxoperi minkoka ya swa ndhavuko na swa mahanyelo ya vanhu leswi kumekaka eka xitshuriwa U kana kungu, nkongomelo, mbangu na vumunhuhati U tirhisa dikixinari ku ndlandlamuxa ntvomarito <p>Madyondziso yo hlaya: Ku hlayela ehenhla/Tshika hinkwaswo u hlaya/ku hlaya Novhele yo koma hi ntlawa lowu leteriwaka/hlaya swin'we/vambirhimbirhi/a ri yexe.</p> <p>Makambeleo yo dyondza/nkamafundza – ku lulamisela Ku hlayela ehenhla</p> <p>Ku hlayela ku tiphina/titsakisa: Novhele/buku yo hlaya leyi nga ta hlayiwa kwalomu ka 30 wa timinete</p>	<ul style="list-style-type: none"> U tirhisa mapeletelo na mahikahatelo lamanene <p>U tsala hi ku landzelela magoza</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku kunguhata/ku tilulamisela ku tsala Ku pfapfarhuta Ku pfuxeta Ku hlela Ku hlerisisa na Ku andlala <p>Tsala marito na tinhlamuselo ta wona eka dikixinari ya vona vinyi kumbe eka khumbi ra marito Tirhisa dikixinari ku peleta na ku ndlandlamuxa ntvomarito</p> <p>Tirhisa khadi ro rhekhodela eka rona loka a hlayile ku lawula mahlayelo loko ya ri karhi ya ya emahlweni</p>	
<p>MAKAMBELELO YA MAFUNDZA: NTIRHO WA 3: KU ANGULA EKA SWIITSHURIWA (50 wa timaraka)</p> <ul style="list-style-type: none"> Xitshuriwa xa matsalwa/xitshuriwa xo ka xi nga ri xa matsalwa (20 wa timaraka) Xitshuriwa xa swovoniwa (10 wa timaraka) Swiaki na Milawu ya Matirhisele ya ririmi (20 wa timaraka) 				

KOTARA YA 1				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
9-10	<p>U yingisela na ku kana n'wangulano Migingiriko ya masungulo: Ku bvumba</p> <ul style="list-style-type: none"> • U yingiselela ku kuma mahungu eka switshuriwa swo hambanahambana swa nomo leswi nga na n'wangulano • U endla nkomiso wa mahungunkulu na ku tekela enhlokweni vuxokoxoko byo karhi • U vulavula kahle na van'wana hi nkarhi wa minkanerisano ya ntlawa • U kombisa no kana swihlawulekisinkulu • U kana mbangu, ririmi ro tirhisa miri, vundzeni, rhejisitara na mahlawulelo ya marito • U hlamusela xivumbeko xa xitshuriwa 	<p>U hlaya ntlangu wo olova Ku hlaya hi xikongomelo xo twisisa Migingiriko ya ku tilulamisela ku hlaya:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ku bvumba ku suka eka vito ra xitshuriwa na/kumbe swidirowiwa/swifaniso <p>Maqhinga yo hlaya:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ku kumbetela nhlamuselo ya marito lama ya nga tolovelekangiki na swifaniso. - Ku langutisisa nakambe ku antswisa ku twisisa <p>Maqhinga ya ku hlaya hi ku twisisa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ku katsakanya xitshuriwa - Ku nyika nkomiso wa xitshuriwa - U tirhisa dikixinari ku ndlandlamuxa ntivomarito <p>Madyondzisele yo hlaya: Ku hlayela ehenhla/Tshika hinkwaswo u hlaya/ku hlaya Novhele yo koma hi ntlawa lowu leteriwaka/hlaya swin'we/vambirhimbirhi/a ri yexe.</p> <p>Makambelelo yo dyondza/nkamafundza – ku lulamisela ku hlayela ehenhla</p> <p>Ku hlayela ku tiphina/titsakisa: Novhele/buku yo hlaya leyi nga ta hlayiwa kwalomu ka 30 wa timinete</p>	<p>U tsala n'wangulano</p> <ul style="list-style-type: none"> • U paluxa swimuhuhatawa na nhlohletelo • U kombisa thoni na moya lowu nga eka n'wangulano • U tumbuluxa kumbe ku engetela eka ntlimbo lowu nga kona • U humesa mpfapfarhuto wo sungula na ku twisisa mhakankulu • U komba ku twisisa xitayili na rhejisitara • U ehleketa na ku pima nkoka wa ku tsala na ntirho wa vutumbuluxi • U tirhisa swivulwankatsano na swivulwampifungano swo hambanahambana <p>U tsala hi ku landzelela magoza</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ku kunguhata/ku tilulamisela ku tsala • Ku pfapfarhuta • Ku pfluxeta • Ku hlela • Ku hlerisisa na • Ku andlala <p>Tsala marito na tinhlamuselo ta wona eka dikixinari ya vona vinyi kumbe eka khumbi ra marito. Tirhisa dikixinari ku peleta na ku ndlandlamuxa ntivomarito</p> <p>Tirhisa khadi ro rhekhodela eka rona loko a hlayile ku lawula mahlayelo loko ya ri karhi ya ya emahlweni</p>	<p>Xiyimo xa rito:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maengeteri ya mukhuva, nkarhi na ndhawu <p>Xiyimo xa xivulwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Swivulwan'we na swivulwankatsano • Tinxaka ta swivulwa (switatimende, swivutiso, swileriso) • Marito yo runguriwa <p>Nhlamuselo ya marito:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vamavizweni na maritofularha <p>Mapeletelo na mahikahatelo Mimfungho ya mintshaho</p>

MIGINGIRIKO YA MAKAMBELELO YA NKAMAFUNDZA (Makambelelo ya dyondzo/nkamafundza)			
Migingiriko ya Ku yingisela na Ku vulavula <ul style="list-style-type: none"> Migingiriko yo hambanahambana ya ku yingisela na ku vulavula 	Migingiriko ya Ku hlaya na Ku langutisa <ul style="list-style-type: none"> Ku hlaya hi ku landzelela magoza Migingiriko yo hlayela ehenhla Migingiriko ya xikambelantwisiso xo hlaya Migingiriko ya switshuriwa swa matsalwa leyi kongomisiweke eka tinxaka tinharhu ta matsalwa ya ndzawulelo eka simesitara 	Migingiriko ya Ku tsala na Ku andlala <ul style="list-style-type: none"> Ku tsala hi ku landzelela magoza Ku tsala tindzimana Switshuriwa swa xitsalwambiko Xitsalwana Ku tsala ka vutumbuluxi 	Migingiriko ya Swiaki na Milawu ya Matirhiselo ya Ririmi <ul style="list-style-type: none"> Migingiriko yo hambanahambana ya Swiaki na Milawu ya Matirhiselo ya Ririmi leyi fambisanaka na tinxaka ta switshuriwa
GIREDI YA 6 XITSONGA RIRIMI RO ENGETELA RO SUNGULA: NKOMISO WA MINTIRHO YA MAKAMBELELO YA MAFUNDZA: KOTARA YA 1			
MAKAMBELELO YA MAFUNDZA: NTIRHO WA 1: SWANOMO <ul style="list-style-type: none"> Ku hlayela ehenhla (20 wa timaraka) Sungula ntirho lowu hi Kotara ya 1 kutani wu hetisiwa hi Kotara ya 2 loko ku rkehodiwa timaraka	MAKAMBELELO YA MAFUNDZA: NTIRHO WA 2: KU TSALA <ul style="list-style-type: none"> Xitsalwana (20 wa timaraka) Ndzungulo/Nhlamuselo (5 wa tindzimana) Exikarhi ka kotara	MAKAMBELELO YA MAFUNDZA: NTIRHO WA 3: KU ANGULA EKA SWITSHURIWA (50 wa timaraka) <ul style="list-style-type: none"> Xitshuriwa xa matsalwa/xitshuriwa xo ka xi nga ri xa matsalwa (20 wa timaraka) Xitshuriwa xa swovoniwa (10 wa timaraka) Swiaki na Milawu ya Matirhiselo ya Ririmi (20 wa timaraka) 	

2023/24 NKUNGUHATO WO DYONDZISA WA LEMBE WA NSIVAMAVANGWA WA RIXAKA: XITSONGA RIRIMI RO ENGETELA RO SUNGULA: GIREDI YA 6 (KOTARA YA 2)

KOTARA YA 2				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
1-2	<p>U yingisela na ku kanela xitshuriwa xa swileriso. Xik. rhesipi, swiletelo swa mathelo</p> <p>Migingiriko ya masungulo: Ku bvumba</p> <ul style="list-style-type: none"> • U kombisa swihlawulekisi swa xitshuriwa swa swileriso • U lemuka tinhlokomhakankulu • U nyika swileriso leswi twalaka, xik. Maendlelo ya khapu ya tiya • U endla tinotsi na ku tirhisa swileriso leswi a swi hlayeke • U vutisa swivutiso swo basisa • Nyika mavonelo hi ku twala ka swileriso • Tsundzuka maendlelo 	<p>U hlaya rhesipi kumbe xitshuriwa xin'wana xa swileriso</p> <p>Ku hlaya hi xikongomelo xo twisisa</p> <ul style="list-style-type: none"> • U xopaxopa swihlawulekisi swa xitshuriwa: Malulamiselwa na milawu ya switshuriwa swa swileriso • U longoloxa swileriso leswi swi nga pfanganyisiwa <p>Maqhinga ya ku hlaya:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ku hlaya hi ku hatlisa hi xikongomelo xo kuma mahungunkulu • Ku hlaya hi ku hatlisa hi xikongomelo xo kuma mahungu/vuxokoxoko byo seketela <p>Maqhinga ya ku hlaya hi ku twisisa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • U vutisa swivutiso hi xitshuriwa • Hlanganisa xitshuriwa • U komba ku twisisa xitshuriwa na leswi xi tirhisaka swona: Ku hlaya ka masiku hinkwawo • U tsundzuka na ku hlamusela swivumbeko, matirhiselelo ya ririmi na swikongomelo • U kombisa na ku pima nkoaka wa rhejisitara ra xitshuriwa • U twisisa na ku tirhisa switshuriwa swa swileriso hi ndlela leyi faneleke • U pimanisa tirhesipi timbirhi to hambana kumbe swileriso 	<p>U tsala xitshuriwa xa swileriso, xik. maendlelo ya khapu ya tiya</p> <ul style="list-style-type: none"> • U xaxameta swileriso hi mfanalo • U longoloxa switirhisiwa na swichelanachelana • U tirhisa tidikixinari • U tirhisa ndzeriso • U tumbuluxa rimba ro tsaleta • U tirhisa swivulwana swo hlanganisa na maendlelo yo xaxameta/veketela • U hlamusela maendlelo • U lulamisa marito na swivutiso hi ndlela leyi faneleke <p>U tsala hi ku landzelela magoza</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ku kunguhata/ku tilulamiselwa ku tsala • Ku pfapfarhuta • Ku pfuxeta • Ku hlela • Ku hlerisisa na • Ku andlala <p>Tsala marito na tinhlamuselo ta wona eka dikixinari ya vona vinyi kumbe eka khumbi ra marito.</p> <p>Tirhisa dikixinari ku peleta na ku ndlandlamuxa ntivomarito</p> <p>Tirhisa khadi ro rhekhodela eka rona loko a hlayile ku lawula mahlayelo loko ya ri karhi ya ya emahlweni</p>	<p>Xiyimo xa rito</p> <ul style="list-style-type: none"> • Masivi (masivi yo komba vun'wini na masivinene) • Minsinya, swirhang, swilandzi <p>Xiyimo xa xivulwa Nhlokomhaka na xiendliwa</p> <p>Mapeletelo na mahikahatelo</p> <p>Avanyiso wa rito, ku tirhisa dikixinari</p>

KOTARA YA 2				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
		<p>Madyondziselo yo hlaya: Ku hlayela ehenhla/Tshika hinkwaswo u hlaya/ku hlaya Novhele yo koma/Novhele/ Buku yo hlaya hi ntlawa lowu leteriwaka/ hlaya swin'we/vambirhimbirhi/a ri yexe</p> <p>Makambelelo yo dyondza/nkamafundza – ku lulamisela ku hlayela ehenhla</p> <p>Ku hlayela ku tiphina/titsakisa: Novhele/buku yo hlaya leyi nga ta hlayiwa kwalomu ka 30 wa timinete</p>		
<p>MAKAMBELELO YA MAFUNDZA: NTIRHO WA 1: SWANOMO</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku hlayela ehenhla (20 wa timaraka) <p>Ntrho lowu wu ya emahlweni ku suka eka Kotara ya 1. Wu ta hetisiwa no rhexhodiwa hi Kotara ya 2</p>				
3-4	<p>U yingisela na ku kana hi xitori</p> <p>Migingiriko ya masungulo: Xik. Ku bvumba, ku valanga</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku hlaya hi ku hatlisa hi xikongomelo xo kuma vuxokoxoko hi ku angarhela Ku hlaya hi ku hatlisa hi xikongomelo xo kuma mongo wa mahungu U kombisa minkongomelo, a vutisa swivutiso no yelanisa mahungu na ntokoto wa vutomi bya yena U kombisa hi laha ku vona hi tihlo ri'nwe ku tumbuluxiwaka ha kona U kana angulo eka switshuriwa U swi hlanganisa na vutomi bya yena U kana minkoka ya timhaka ta swa mahanyelo ya vanhu na ndhavuko eka switshuriwa swo hambanhambana na ku nyika vonene hi leswi swi humeleriseke xiswona eka xitshuriwa, xik. Mboyamelotlhelo 	<p>U hlaya xitori</p> <p>Ku hlaya hi xikongomelo xo twisisa</p> <ul style="list-style-type: none"> Migingiriko yo tilulamisela ku hlaya: Ku bvumba loku sukaka eka vito ra xitori na/kumbe swidirowiwa/swifaniso U hlayela ehenhla no hlaya a miyerile <p>Maqhinga yo hlaya</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku kumbetela nhlamuselo ya marito lawa ya nga tolovelekangiki na swifaniso Ku langutisisa nakambe ku antswisa ntwisiso <p>Maqhinga ya ku hlaya hi ku twisisa:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku bvumba hi xitshuriwa Ku endla minkumbetelo hi xitshuriwa <p>Dyondzo ya Matsalwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> U hlamusela no kana hungu U kombisa ku twisisa xitshuriwa, vuxaka lebyi xi nga na byona na vutomi bya yena, xikongomelo xa xona na leswi xi tirhisaka swona 	<p>U tsala xitori</p> <ul style="list-style-type: none"> U tumbuluxa swimunhuhata leswi khorwisaka U komba ku tiva ximunhuhata, kungu, mbangu, ntlimbo, makholo U veketela swiendlekonkulu hi ku tirhisa chati yo komba ndzandzelelano wa leswi humelelaka – masungulo (mpaluxo), exikarhi (ku tlakuka ka swiendleko na makholo) na mahetelelo (switshunxo) U xaxameta mahungu hi ndlela leyi twalaka U humesa miehleketo hi ndlela yo twisiseka no fanela U tirhisa nkongomelo kumbe hungu <p>U tsala hi ku landzelela magoza</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku kunguhata/ku tilulamisela ku tsala Ku pfapfarhuta Ku pfuxeta Ku hlela 	<p>Xiyimo xa rito:</p> <ul style="list-style-type: none"> Mapfunetamaendli Switwananisi <p>Xiyimo xa xivulwa Nkarhi wa sweswi, nkarhi lowu nga hundza, nkarhi lowu taka</p> <p>Nhlamuselo ya marito: Swivulavulelo</p>

KOTARA YA 2				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
	<ul style="list-style-type: none"> U tirhisa vuswikoti byo andlala, xik ntlakuso wa rito, rivilo, mayimelo, swikoweto, sw. na sw. 	<ul style="list-style-type: none"> U endla nkomo wa xitshuriwa hi 5-10 wa swivulwa <p>Madyondziseliso yo hlaya: Ku hlayela ehenhla/Tshika hinkwaswo u hlaya/ku hlaya Novhele yo koma/Novhele/Buku yo hlaya hi ntlawa lowu leteriwaka/hlaya swin'we/vambirhimbirhi/a ri yexe</p> <p>Ku kambela ku hlayela ehenhla Ku hlayela ku tiphina/titsakisa: Novhele/buku yo hlaya leyi nga ta hlayiwa kwalomu ka 30 wa timinete</p>	<ul style="list-style-type: none"> Ku hlerisisa na Ku andlala <p>Tsala marito na tinhlamuselo ta wona eka dikixinari ya vona vinyi kumbe eka khumbi ra marito. Tirhisa dikixinari ku peleta na ku ndlandlamuxa ntivomarito</p> <p>Tirhisa khadi ro rhekhodela eka rona loko a hlayile ku lawula mahlayelo loko ya ri karhi ya ya emahlweni</p>	
5-6	<p>U yingisela na ku angula xithhokovetselo Migingiriko ya masungulo: Ku bvumba</p> <ul style="list-style-type: none"> U humesa matitwelo ya ntlhaveko wa yena hi vukheta U vulavurisana kahle na van'wana hi nkarhi wa nkanerisano wa ntlawa U nyika vonelo hi nkucetelo wa mpfumawulo na swovoniwa ku fana na ncino, mbuyelelo, mbuyelelo wa mimpfumawulo (alitherexini), na ku pimanisa U hlamusela vundzeni bya xithhokovetselo U nyika nkomo wa xithhokovetselo U kanela ku yelana ka mimpfumawulo na ncino U kanela tinxaka to hambanahambana ta swithhokovetselo U kanela hi swivumbeko swa swithhokovetselo 	<p>U hlaya xithhokovetselo xo olova Ku hlaya hi xikongomelo xo twisisa</p> <ul style="list-style-type: none"> Migingiriko yo tilulamisela ku hlaya: Ku bvumba loku sukaka eka vito ra xitori na/kumbe swidirowiwa/swifaniso <p>Maqhingya ya ku hlaya</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku langutisisa nakambe ku antswisa ntwisiso <p>Maqhingya ya ku hlaya hi ku twisisa:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku katsakanya xitshuriwa Ku hlela xitshuriwa <p>Dyondzo ya Matsalwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> U kombisa swihlawulekisi no xopaxopa xithhokovetselo ku endlela ku twisisa nhlamuselo no kombisa mhakankulu, xik. Ncino, ku yelana ka mimpfumawulo, vumunhuhati, xigego sw. na sw. U kombisa ku twisisa xitshuriwa na ku yelana ka xona na vutomi bya yena U tirhisa dikixinari ku ndlandlamuxa ntivomarito <p>Madyondziseliso yo hlaya:</p>	<p>U tsala xithhokovetselo</p> <ul style="list-style-type: none"> U tirhisa mbuyelelo wa mimpfumawulo (mipfumawulo ya switatisi na ya switwari), xigego na xifananiso U tirhisa ririmi ro hlamuselo U kunguhata, a pfapfarhuta na ku hlerisisa leswi a swi tsalaka U tumbuluxa mpapfarhuto wo sungula no tekela enhlokweni mhakankulu U komba ku twisisa xitayili na rhejisitara U ehleketa na ku pima nkoka wo tsala na ntirho wa vutumbuluxi <p>U tsala hi ku landzelela magoza</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku kunguhata/ku tilulamisela ku tsala Ku pfapfarhuta Ku pfuxeta Ku hlela Ku hlerisisa na Ku andlala <p>Tsala marito na tinhlamuselo ta wona eka dikixinari ya vona vinyi kumbe eka khumbi ra marito.</p>	<p>Xiyimo xa rito: Vundhawu Maengeteri (nkarhi, maendlelo)</p> <p>Xiyimo xa xivulwa</p> <ul style="list-style-type: none"> Swivulwan'we Tinxaka ta swivulwa: (Switatimende, swivutiso, swileriso) <p>Nhlamuselo ya marito: Swiphemu swa vutlhokovetseri: Mbuyelelo wa mimpfumawulo ya switatisi na switwari, vumunhuhati, xifananiso, xigego, riencisi</p>

KOTARA YA 2				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
		<p>Ku hlayela ehenhla/Tshika hinkwaswo u hlaya/ku hlaya Novhele yo koma/Novhele/Buku yo hlaya hi ntlawa lowu leteriwaka/hlaya swin'we/vambirhimbirhi/a ri yexe</p> <p>Ku kambela ku hlayela ehenhla Ku hlayela ku tiphina/titsakisa: Novhele/buku yo hlaya leyi nga ta hlayiwa kwalomu ka 30 wa timinete</p>	<p>Tirhisa dikixinari ku peleta na ku ndlandlamuxa ntivomarito</p> <p>Tirhisa khadi ro rhekhodela eka rona loko a hlayile ku lawula mahlayelo loko ya ri karhi ya ya emahlweni</p>	
<p>MAKAMBELELO YA MAFUNDZA: NTIRHO WA 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> KU TSALA XITSHURIWA XA XITSALWAMBIKO: (2 swo koma kumbe 1 xo leha: 10 WA TIMARAKA) <p>Xi tsariwa ku nga se tsariwa xikambelwana xo lawuriwa</p>				
7-8	<p>U yingisela no kanela xitshuriwa xa mahungu, xik. Xiviko xa maxelo Migingiriko ya masungulo: Ku bvumba</p> <ul style="list-style-type: none"> U yingiselela ku kuma vuxokokoxoko byo karhi U kanela hi ku pfuna ka mahungu U yelanisa mahungu na vutomi bya yena U kanela nkucetelo lowu swi nga vaka na wona eka vanhu U pimanisa maxelo eka tindhawu to hambana leti a tsakelaka ku ti endzela no kombisa swivangelo swa kona U teka xiave eka minkanerisano no seketela vonelo ra yena U kombisa swihlawulekiso swa swiviko swa ta maxelo: Rhejisitara na muxaka wa ririmi leri tirhisiwaka U tirhisa maqhinga yo vulavurisana no vulavula kahle eka ntlawa U hlamusela no kanela switshuriwa swa swovoniwa leswo tika 	<p>U hlaya xitshuriwa xa mahungu, xik. Xiviko xa maxelo xo huma eka phephahungu Ku hlaya hi xikongomelo xo twisisa</p> <ul style="list-style-type: none"> Migingiriko yo tilulamisela ku hlaya: Ku bvumba loku sukaka eka vito ra xitori na/kumbe swidirowiwa/swifaniso <p>Maqhinga ya ku hlaya:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku hlaya hi ku hatlisa hi xikongomelo xo kuma mahungunkulu Ku hlaya hi ku hatlisa hi xikongomelo xo kuma mahungu/vuxokokoxoko byo seketela <p>Maqhinga ya ku hlaya hi ku twisisa:</p> <ul style="list-style-type: none"> U nyika nkomiso wa xitshuriwa U vutisa swivutiso hi xitshuriwa U hlaya xitshuriwa xa mahungu lexi nga na swovoniwa, xik mepe U kombisa leswi xitshuriwa xi vumbisiweke xiswona U pimanisa ku hambana na ku fana ka maxelo eka tindhawu to hambana 	<p>U tsala xitshuriwa xa mahungu, xik. Chati ya ta maxelo</p> <ul style="list-style-type: none"> U hlawula swovoniwa na vundzeni bya xikongomelo leswi faneleke U andlala mahungu hi ku tirhisa mepe, chati, girafu kumbe dayagiramu <p>U tsala hi ku landzelela magoza</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku kunguhata/ku tilulamisela ku tsala Ku pfapfarhuta Ku pfuxeta Ku hlela Ku hlerisisa Ku andlala <p>Tsala marito na tinhlamuselo ta wona eka dikixinari ya vona vinyi kumbe eka khumbi ra marito.</p> <p>Tirhisa dikixinari ku peleta na ku ndlandlamuxa ntivomarito</p> <p>Tirhisa khadi ro rhekhodela eka rona loko a hlayile ku lawula mahlayelo loko ya ri karhi ya ya emahlweni</p>	<p>Xiyimo xa rito: Mabumabumeri Masivikomba</p> <p>Xiyimo xa xivulwa Swivulwahava, swivulwananandza</p> <p>Nhlamuselo ya marito:</p> <ul style="list-style-type: none"> Tihomonimi <p>Mapeleletelo na mahikahatelo:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku tirhisa dikixinari

KOTARA YA 2				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
		<ul style="list-style-type: none"> U hlamusela swovoniwa U tirhisa dikixinari ku ndlandlamuxa ntivomarito <p>Madyondziselo yo hlaya: Ku hlayela ehenhla/Tshika hinkwaswo u hlaya/ku hlaya Novhele yo koma/Novhele/Buku yo hlaya hi ntlawa lowu leteriwaka/hlaya swin'we/vambirhimbirhi/a ri yexe</p> <p>Ku kambela ku hlayela ehenhla Ku hlayela ku tiphina/titsakisa: Novhele/buku yo hlaya leyi nga ta hlayiwa kwalomu ka 30 wa timinete</p>		
9-10	<p>MAKAMBELELO YA MAFUNDZA: NTIRHO WA 5: XIKAMBELWANA XO LAWURIWA XA KHOTAVUXIKA KU ANGULA EKA SWITSHURIWA (50 wa timaraka)</p> <ul style="list-style-type: none"> Xivutiso xa 1: Xitshuriwa xa matsalwa/xitshuriwa xo ka xi nga ri xa matsalwa (20 wa timaraka) Xivutiso xa 2: Xitshuriwa xa swovoniwa (10 wa timaraka) Xivutiso xa 3: Ku tsala nkomiso (5 wa timaraka) Xivutiso xa 4: Swiaki na Milawu ya Matirhisele ya Ririmi (15 wa timaraka) 			

MIGINGIRIKO YA MAKAMBELELO YA NKAMAFUNDZA (Makambelelo ya dyondzo)			
<p>Migingiriko ya Ku yingisela na Ku vulavula</p> <ul style="list-style-type: none"> Migingiriko yo hambanahambana ya ku yingisela na ku vulavula 	<p>Migingiriko ya Ku hlaya na Ku langutisa</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku hlaya hi ku landzelela magoza Migingiriko yo hlayela ehenhla Migingiriko ya xikambelantwisiso xo hlaya Migingiriko ya switshuriwa swa matsalwa leyi kongomisiweke eka tinxaka tinharhu ta matsalwa ya ndzawulelo ya simesitara 	<p>Migingiriko ya Ku tsala na Ku andlala</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku tsala hi ku landzelela magoza Ku tsala tindzimana Switshuriwa swa xitsalwambiko Xitsalwana Ku tsala ka vutumbuluxi 	<p>Migingiriko ya Swiaki na Milawu ya Matirhisele ya Ririmi</p> <ul style="list-style-type: none"> Migingiriko yo hambanahambana ya Swiaki na Milawu ya Matirhisele ya Ririmi leyi fambisanaka na tinxaka ta switshuriwa

GIREDI YA 6 RIRIMI RO ENGETELA RO SUNGULA: NKOMISO WA MINTIRHO YA MAKAMBELELO YA MAFUNDZA: KOTARA YA 2		
<p>MAKAMBELELO YA MAFUNDZA: NTIRHO WA 1: SWANOMO</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ku hlayela ehenhla (20 wa timaraka) <p>Sungulani ntirho lowu hi Kotara ya 1 kutani wu hetisiwa hi Kotara ya 2 loko ku rkehodiwa timaraka</p>	<p>MAKAMBELELO YA MAFUNDZA NTIRHO WA 4: KU TSALA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Xitshuriwa xa xitsalwambiko (10 wa timaraka) <p>Swi tsariwa ku nga si tsariwa xikambelwana xo lawuriwa</p>	<p>MAKAMBELELO YA MAFUNDZA: NTIRHO WA 5: XIKAMBELWANA XO LAWURIWA XA KHOTAVUXIKA (50 wa timaraka)</p> <p>KU ANGULA EKA SWITSHURIWA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Xivutiso xa 1: Xitshuriwa xa matsalwa/xitshuriwa xo ka xi nga ri xa matsalwa (20 wa timaraka) • Xivutiso xa 2: Xitshuriwa xa swovoniwa (10 wa timaraka) • Xivutiso xa 3: Ku tsala nkomiso (5 wa timaraka) • Xivutiso xa 4: Swiaki na Milawu ya Matirhiselo ya Ririmi (15 wa timaraka)

2023/24 NKUNGUHATO WO DYONDZISA WA LEMBE WA NSIVAMAVANGWA WA RIXAKA: XITSONGA RIRIMI RO ENGETELA RO SUNGULA: GIREDI YA 6 (KOTARA YA 3)

KOTARA YA 3				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
1-2	<p>U yingisela na ku kana ntsheketo, xik, ya swikhohlwakhohlwana, mintsheketo ya swa khale ya tinhenha na ya swiharhi</p> <ul style="list-style-type: none"> Mingiririko ya masungulo: Ku bvumba U tsundzuka swiendleko hi ndzandzelelano wo lulama na ku tirhisa nkarhi lowu lulameke wa riendli U vulavurisana na van'wana hi ndlela leyinene hi nkarhi wa minkanerisano ya ntlawa <p>Ku yingisela:</p> <ul style="list-style-type: none"> U kombisa hi laha ku vona hi tihlo ri'nwe ku tumbuluxiwaka ha kona na hi laha swi khumbaka muyingiseri ha kona U kana swimunhuhata U kana kungu, ntlimbo na mbangu U kana mahungu ya le ka xitshuriwa U ehleketa hi mikhuva ya ndhavuko, mahanyelo na swikhohlwakhohlwana U ehleketa hi nkokelano exikarhi ka swo biha na swo saseka 	<p>U hlaya ntsheketo, xik, ya swikhohlwakhohlwana, mintsheketo ya swa khale ya tinhenha kumbe ya swiharhi</p> <p>Ku hlaya hi xikongomelo xo twisisa</p> <ul style="list-style-type: none"> Mingiririko yo tilulamisela ku hlaya: Ku bvumba loku sukaka eka vito ra xitori na/kumbe swidirowiwa/swifaniso <p>Maqhinga ya ku hlaya:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku hlaya hi ku hatlisa hi xikongomelo xo kuma mahungunkulu Ku hlaya hi ku hatlisa hi xikongomelo xo kuma mahungu/vuxokoxoko byo seketela <p>Maqhinga ya ku hlaya hi ku twisisa:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku vumba xifaniso emiehleketweni hi swiphemu swa xitshuriwa Ku swi yelanisa na vutomi bya yena n'wini <p>Dyondzo ya Matsalwa</p> <ul style="list-style-type: none"> U kana swiphemu swa ntsheketo lowu hlawuriweke, ya swimunhuhata na mahungu U nyika nhlamuselo na ku angula hi ku angarhela eka switshuriwa U tumbuluxa no hlamusela mimbuyelo kumbe mahetelelo lawa a ya lavaka U endla nkomiso hi swivulwa swa 3-5 <p>Madyondziseliso yo hlaya:</p> <p>Ku hlayela ehenhla/Tshika hinkwaswo u hlaya/ku hlaya Novhele yo koma/Novhele/Buku yo hlaya hi ntlawa lowu leteriwaka/hlaya swin'we/vambirhimbirhi/a ri yexe</p>	<p>U tsala xidirowiwa xa ximunhuhata</p> <ul style="list-style-type: none"> U ehleketa hi vumunhuhati U tirhisa marito yo hlamusela ku pimanisa swimunhuhata U kunguhata, a pfapfarhuta, na ku basisa leswi a swi tsalaka, a kongomisa eka ku antswisa mapeletelo, minkarhi ya maendli na ku hlanganisa swivulwa swi endla tindzimana leti nga na nkhomano U komba ku twisisa mbangu, kungu, ntlimbo, na nkongomelo U tirhisa minkarhi ya maendli hi ndlela yo lulama <p>U tirhisa matsalelo yo landzelela magoza</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku kunguhata/ku tilulamisela ku tsala Ku pfapfarhuta Ku pfuxeta Ku hlela Ku hlerisisa na Ku andlala <p>U tsala nkomiso</p> <p>Tsala marito na tinhlamuselo ta wona eka dikixinari ya vona vinyi kumbe eka khumbi ra marito.</p> <p>Tirhisa dikixinari ku peleta na ku ndlandlamuxa ntivomarito</p> <p>Tirhisa khadi ro rhekhodela eka rona loko a hlayile ku lawula mahlayelo loko ya ri karhi ya ya emahlweni</p>	<p>Xiyimo xa rito</p> <ul style="list-style-type: none"> Mahlawuri Hlayelo ra tshamelo <p>Xiyimo xa xivulwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> Xivulwa xa riendli ra nghingiriko na xivulwa xa riendli ra xiendliwa Nandzulo <p>Mapeletelo na mahikahatelo:</p> <ul style="list-style-type: none"> Mahikahatelo (nkomiso wa marito)

KOTARA YA 3				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
		Ku hlayela ku tiphina/titsakisa: Novhele/buku yo hlaya leyi nga ta hlayiwa kwalomu ka 30 wa timinete		
3-4 PTV GOZA RA 1: NDZAVISISO	<p>Ku yingisela na ku teka xiave eka mbulavurisano wo koma wa Phurojeke ya ku Tsala ka Vutumbuluxi (PTV) leyi kongomisiweke eka muxaka wa tsalwa leri hlawuriweke (xik. Vutlhokovetseri/Mintsheketo/Ntlangu/Xiru ngulwana)</p> <p>Mudyondzisi u ta:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kanela maendlelo/magoza ya ndzavisiso na nkarhi lowu pimiweke Kanela ndlandlamuko wa xivutiso xo rhangela/nhlokohaka Vulavula hi matirhisele ya swihlovo na switirhisiwa Kongomisa eka ku teka tinotsi Hlamusela matshahelo na nkoka wa nongonoko wa matsalwa lama tirhisiweke/bibilyogirafu Hlamusela swihlawulekisi swa makambelelo na tinhlamuselo eka rhubiriki/xitirhisiwa xo kambisisa <p>Vadyondzi va ta:</p> <ul style="list-style-type: none"> Avana hi mintlawa kumbe va tirha hi un'we un'we Hlengeta mahungu ya ndzavisiso Avelana miehleketo, mavonelo na ku teka xiave eka minkanerisano Hlengeta nongonoko wa matsalwa lama ya tirhisiweke Hlayisa rhexhodo ya magoza ya ndzavisiso (fayili ya vumbhoni) 	<p>Hlaya ku kuma mahungu lama kongomisiweke eka muxaka wa tsalwa leri hlawuriweke (xik. Vutlhokovetseri/Mintsheketo/Ntlangu/Xiru ngulwana):</p> <p>Mudyondzisi u ta:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nyika switirhisiwa swa ndzavisiso Hlohetela vadyondzi ku engetela eka switirhisiwa swa ndzavisiso leswi va nyikiweke swona Pfuxeta tsalwa ku antswisa ku twisisa Hlamusela nkucetelo wa swihlawulekisi/swiphemu swa Vutlhokovetseri/Ntlangu/Xirungulwana/Mintsheketo Hlamusela nkoka wa tithekiniki ta swovoniwa leswi nga eka matsalwa (Vutlhokovetseri/Ntlangu/Xitlungulwana/Mintsheketo) <p>Vadyondzi va tirhisa maqhingha ya ku twisisa na ya ku hlaya:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku hlaya hi ku hatlisa hi xikongomelo xo kuma mahungunkulu Ku hlaya hi ku hatlisa hi xikongomelo xo kuma mahungu/vuxokoxoko byo seketela Ku bvumba Endla nkumbetelo wa nhlamuselo ya marito lawa ya nga tolovelekangiki na swifaniso Hlanganisa mahungu lama hlawuriweke eka rimba ro veketela mahungu (xik. Mepe wa miehleketo, chati yo longoloxa na sw. na sw.) 	<p>Tirhisa tinxaka to hambanahambana ta rimba ro veketela mahungu no hlengeta leswi kumekeke eka ndzavisiso wa Phurojeke ya ku Tsala ka Vutumbuluxi (PTV)</p> <p>Mudyondzisi u ta:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kombisa rimba leri faneleke ku seketela muxaka wa ximakiwa lexi nga ta tumbuluxiwa, (xik. Mepe wa miehleketo, chati yo longoloxa, sw. na sw.) Tshikelela matshahelo na nkoka wa ku tirhisa swihlovo (matsalwa lama tirhisiweke) Tshikelela na swihlawulekisi swa makambelelo na tinhlamuselo eka rhubiriki/xitirhisiwa xo kambisisa Tsundzuxa vadyondzi ku tekela enhlokweni ku hlamula xivutiso xo rhangela/nhlokohaka <p>Vadyondzi va languteriwa ku endla magoza ya ndzavisiso:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku angula xivutiso xo rhangela/nhlokohaka ya ndzavisiso hi ku hlawula mahungu lama ma fambelanaka na swihlovo leswi swi tirhisiweke Teka tinotsi hi marito ya wena n'winyi ku lulamisela Goza ra 2: Ku tsala Landzelela rimba ro tsala (loko ri nyikiwile) Tirhisa milawu ya ririmi leyi fambelanaka na nxopaxopo wa matsalwa 	<p>Xiyimo xa rito: Minkarhi ya maendli, Maviti, mahlawuri</p> <p>Xiyimo xa xivulwa: Swivulwanahosi, swivulwankatsano, swivulwampfilungano</p> <p>Nhlamuselo ya marito: Rito rin'we ematshan'wini ya xivulwahava</p> <p>Ku tiyisisiwa ka swiaki na milawu ya matirhisele ya ririmi leswi fambisanaka na ndzavisiso wa tsalwa leri ku kongomisiweke eka rona, (Xik. Vutlhokovetseri/Ntlangu/Swirungulwana/Mintsheketo)</p> <ul style="list-style-type: none"> Malulamiso leyo mahungu lama kumiweke eka Ndzavisiso (xik. Mepe wa miehleketo, chati yo longoloxa, sw. na sw.) Mahungu lama nga erivaleni Tirhisa ntivomarito lowu wu fambelanaka na ndzavisiso Milawu ya ku tshaha

KOTARA YA 3				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
		<ul style="list-style-type: none"> Teka tinotsi ku lulamisela Goza ra 2: Ku tsala 		
	<p>TINOTSI TA MUDYONDZISI:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Ndzavisiso wu ya emahlweni hi ndzhendzeleko wa mavhiki mambirhi ✓ Vumbhoni bya migingiriko na leswi endlweke hinkwaswo swi ta tshama eka buku ya mudyondzi/fayili/photifoliyo ya vumbhoni ✓ Kombisa hi laha ndzavisiso wu endlwaka ha kona - 'Ndza endla, Ha endla, Wa endla' ✓ Leswi kumiweke eka Ndzavisiso swi fanele ku angula xivutiso xo rhangela/nhlokomhaka ✓ Tekela enhlokweni mintshaho na xivumbeko xa nongonoko wa matsalwa lama u ma tirhiseke (bibiliyogirafu) ✓ Kambela Goza ra 1 (Ndzavisiso) hi ku tirhisa rhubiriki/xitirhisiwa xo kambisisa kutani u nyika vadyondzi xivikontsundzuxo ✓ Migingiriko hinkwayo a yi endlwe etlasini hi ku leteriwa hi mudyondzisi 			
5-6 PTV GOZA RA 2: KU TSALA	<p>Maqhinga ya ku Yingisela na ku Vulavula - ku kongomisa eka muxaka wa tsalwa ra ndzawulelo leri faneleke (Xik. Vutlhokovetseri/Ntlangu/Xirungulwana/Nt sheketo):</p> <p>Mudyondzisi u ta:</p> <ul style="list-style-type: none"> Vuyelela xivutiso xo rhangela/nhlokomhaka leyi ku kongomisiweke eka yona hi nkarhi wa ndzavisiso Kanela swihlawulekisi na swiphemu swa matsalwa leswi faneleke muxaka wa tsalwa lowu ku endlweka ndzavisiso hi wona Tiyisisa leswaku vadyondzi hinkwavo va tilulamiserile ku sungula Goza ra 2: Ku tsala Kanela na vadyondzi makunguhatelo ya leswi va nga ta swi tsala hi ku tirhisa ndzavisiso wa vona Kanela matsalelo ya ku landzelela magoza Nyika swileriso mayelana na ngingiriko wa ku tsala 	<p>Maqhinga ya Ku hlaya na Ku langutisa: Letela vadyondzi ku tsala hi ku landzelela magoza</p> <p>Mudyondzisi u ta:</p> <ul style="list-style-type: none"> Basisa hi minkarhi leyi vekiweke/pimiweke Letela vadyondzi ku hlaya na ku tirhisa tinotsi ta ndzavisiso Hlaya na ku kanela rhubiriki Hlamusela swihlawulekisi na nhlamuselo ya vuswikoti ya rhubiriki <p>Vadyondzi va ta:</p> <ul style="list-style-type: none"> Hlaya muxaka wa tsalwa leri hlawuriweke Hlaya na ku twisisa rhubiriki Hlaya na ku twisisa rimba ro tsalela Kombisa matirhisele ya ririmi lama fambelanaka na muxaka wa tsalwa leri ku endlwaka ndzavisiso hi rona 	<p>Tsala/dirowa/tumbuluxa xiphemu xo tsariwa xa nhlokomhaka leyi hlawuriweke Mudyondzisi u ta:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nyika vadyondzi rimba leri va nga ta ri tirhisa loko va tsala Letela vadyondzi hi matatelo ya rimba ro tsalela Kanerisana na vadyondzi hi magoza ya ku tsala: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Ku kunguhata/ku tilulamisa ku tsala ✓ Ku pfapfarhuta ✓ Ku pfuxeta ✓ Ku hlela ✓ Ku hlerisisa ✓ Ku andlala Kanela swiphemu swa matsalwa/swihlawulekisi leswi kongomeke muxaka wa tsalwa leri hlawuriweke <p>Vadyondzi va ta:</p> <ul style="list-style-type: none"> Tirhisa rimba ro tsalela (loko swi laveka) Hlela mpapfarhuto wo sungula Hlerisisa endzhaku ka ku hlela mpapfarhuto wo sungula 	<p>Xiyimo xa rito:</p> <p>Minsinya</p> <p>Xiyimo xa xivulwa:</p> <p>Swivulwanahosi, swivulwampfulungano, xivulwananandza</p> <p>Mapeletelo na mahikahatelo: Hikombirhi</p> <p>Ku tiyisisiwa ka swiaki na milawu ya matirhisele ya ririmi leswi nga dyondzisiwa eka mavhiki lama nga hundza:</p> <ul style="list-style-type: none"> Mahikahatelo na mapeletelo Ntivomarito eka mbangu Xivumbeko lexi lulameke na swihlawulekisi Timhakankulu na to seketela Milawu ya tindzimana na swovoniwa Malongoloxelo ya tindzimana hi ndlela yo twisisaka/mahungu lama tiyisisaka nkhomano Milawu ya ririmi tanihilaha yi lavekaka ha kona eka tinhlokomhaka leti hlawuriweke

KOTARA YA 3				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
	<ul style="list-style-type: none"> Kanerisana na vadyondzi hi xivumbeko xa nghingiriko wo tsala lowu faneleke ku tumbuuxiwa (Xitsalwana/Xiviko/Phositara, sw. na sw.) <p>Vadyondzi va ta:</p> <ul style="list-style-type: none"> Teka xiave eka nkanerisano Twisisa leswi languteriweke eka xivutiso xo rhangela/nhlokomhaka 		<ul style="list-style-type: none"> Tsala no andlala xitsariwa xo hetelela 	
<p>TINOTSI TA MUDYONDZISI:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Ku tsala hi ku landzelela magoza ku ya emahlweni hi ndzhendzeleko wa mavhiki mambirhi ✓ Vumbhoni bya ku tsala hi ku landzelela magoza byi ta vekiwa eka buku ya mudyondzi/fayili/photifoliyo ya vumbhoni ✓ Lawula ku tsala hi ku landzelela magoza ✓ Leswi kumiweke eka ndzavisiso swi fanele ku angula xivutiso xo rhangela/nhlokomhaka ✓ Tekela enhlokweni ku tshaha marito ya mutsari ku suka eka matsalwa na xivumbeko xa nongonoko wa matsalwa lama u ma tirhiseke/bibilyogirafu ✓ Kambela Goza ra 2: Ku tsala, hi ku tirhisa rhubiriki na ku nyika vadyondzi xivikontsundzuxo ✓ Migingiriko hinkwayo yi fanele ku endliwa na ku leteriwa hi mudyondzisi etlilasini ✓ Mudyondzi un'wana na un'wana u ta tsala ntirho wa yena lowu nga ta makiwa hi ku tirhisa rhubiriki hi un'we un'we 				
PTV GOZA RA 3: VUANDLALO BYA SWANOMO	<p>TINOTSI</p> <ul style="list-style-type: none"> Mintirho hinkwayo yi fanele ku endliwa etlilasini hi ku leteriwa hi mudyondzisi Vuandlalo bya swanomo byi nga endliwa hi ndlela leyi landzelaka: Ha un'we un'we, ha vambirhimbirhi, kumbe hi mintlawu kambe ntirho wu ta makiwa hi un'we un'we leswaku mudyondzi un'wana na un'wana a va na rhubiriki ya yena Wu fanele ku va lowu fambisanaka na muxaka wa tsalwa leri hlawuriweke (xik. Xitlhokovetselo/Ntlangu/Xirungulwana). Xik. Ntlangu wu nga encenyetiwa, Mphikizano wa vatlhokovetseri sw. na sw. Ku tilulamisela vuandlalo bya swanomo swi fanele ku sungula eka Kotara ya 3 kutani byi andlariwa eka Kotara ya 4 leswaku ku ta rhekhodiwa na ku vika matirhelo ya vadyondzi 			
	<p align="center">GIREDI YA 6 KOTARA YA 3</p>			
	<ul style="list-style-type: none"> Phurojeke leyi kongomisiweke eka WUN'WE wa tinxaka ta matsalwa leti dyondziweke: Swithokovetselo/mintshoketo/swirungulwana/ntlangu/novhele. Tekela enhlokweni: Ku fanele ku va na matsalwa yo hambanahambana eka tigiredi hinkwato. Nkunguhato/Ku tilulamisela/Ndzavisiso/Vulavisisi bya vuandlalo bya swanomo na Ku tsala ka vutumbuluxi ka phurojeke. 			

KOTARA YA 3				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
	<p>MAKAMBELELO YA MAFUNDZA: NTIRHO WA 6: PHUROJEKE YA KU TSALA KA VUTUMBULUXI (40 WA TIMARAKA) Mavhiki ya 3-4 Goza ra 1: Ndzavisiso (Vadyondzi va endla ndzavisiso hi phurojeke ya vona) (10 wa timaraka) Mavhiki ya 5-6 Goza ra 2: Ku tsala (vadyondzi va tsala phurojeke) (30 wa timaraka)</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku kunguhata/ku tilulamisela ku tsala phurojeke ya ku tsala ka vutumbuluxi Ku pfapfarhuta Ku pfluxeta Ku hlela Ku hlerisisa Ku andlala 	<p>MAKAMBELELO YA MAFUNDZA: NTIRHO WA 7: PHUROJEKE YA KU TSALA KA VUTUMBULUXI (20 WA TIMARAKA) Goza ra 3: Vuandlalo bya Swanomo (vadyondzi va andlala phurojeke ya vona hi nomo) (20 wa timaraka) Vuandlalo bya swanomo</p> <ul style="list-style-type: none"> U tirhisa xivumbeko lexi nga fanela: Manghenelo, miri na mahetelelo U andlala mhakankulu na vuxokoxoko byo seketela U komba vumbhoni bya ndzavisiso U tirhisa ririmi ra miri leswi faneleke na vuswikoti byo andlala, xik. U languta vayingiseri eswikandzeni no cincacinca ntwariso wa rito U teka xiave eka minkanerisano U nyika xivikontsundzuxo lexi faneleke U tshama eka nkanerisano U kombisa ku twisisa timfanelo na matitwelo ya van'wana <p>Sungula ntirho wa swonomo hi Kotara ya 3 kutani wu hetisiwa eka Kotara ya 4 loko ku rhekhodiwa timaraka</p>		
7-8	<p>Ku yingisela na ku kana hi ntlangu Mudyondzisi u hlayela vadyondzi ntlangu hi ku tirhisa migingiriko ya ku hlaya swin'we Migingiriko ya masungulo: Ku bvumba</p> <p>Ku yingisela:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kanela swihlawulekisinkulu swa xitshuriwa. Kombisa hi laha ku vona hi tihlo ri'nwe ku tumbuluxiwaka ha kona na hi laha swi khumbaka muyingiseri ha kona Kombisa minkongomelo, vutisa swivutiso na ku kana mahanyelo eka xitshuriwa. Yelanisa vundzeni na mahungu eka xitshuriwa na vutomi bya yena Nyika mavonelo lama xopaxopiweke hi vuenti ya mahungu eka xitshuriwa 	<p>Hlaya minhluto ya ntlangu Ku hlaya hi xikongomelo xo twisisa</p> <ul style="list-style-type: none"> Migingiriko yo tilulamisela ku hlaya: Ku bvumba loku sukaka eka vito ra xitori na/kumbe swidirowiwa/swifaniso <p>Maqhinga ya ku hlaya</p> <ul style="list-style-type: none"> Tirhisa maqhinga yo hambanahambana yo hlaya, xik. Ku hlaya hi ku hatlisa ku kuma timhakankulu na miehleketo yo seketela <p>Maqhinga ya ku hlaya hi ku twisisa:</p> <ul style="list-style-type: none"> U fananisa na vutomi bya yena Endla minkumbetelo <p>Dyondzo ya Matsalwa</p> <ul style="list-style-type: none"> U kana hi ku xopaxopa ndhavuko na mahanyelo ya vanhu eka xitshuriwa 	<p>Tsala n'wanguano/tsalwa ro koma ra ntlangu</p> <ul style="list-style-type: none"> Tirhisa vumunhuhati Tirhisa vuandlalo byo lulama Tumbuluxa thoni kumbe moya Komba ku twisisa ka xitayili na rhejisitaro <p>U tirhisa matsalelo yo landzelela magoza</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku kunguhata/ku tilulamisela ku tsala Ku pfapfarhuta Ku pfluxeta Ku hlela Ku hlerisisa Ku andlala <p>Tsala marito na tinhlamuselo ta wona eka dikixinari ya vona vinyi kumbe eka khumbi ra marito Tirhisa dikixinari ku peleta na ku ndlandlamuxa ntvomarito</p>	<p>Xiyimo xa rito: Minsinya, swirhanghi, swilandzi</p> <p>Xiyimo xa xivulwa: Riendli ra nghingiriko, riendli ra xitwisiwa, marito ya muvulavuri na marito yo runguriwa</p> <p>Mapeletelo na mahikahatelo: Hikombirhi, hikwana</p>

KOTARA YA 3				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
		<ul style="list-style-type: none"> Kombisa mavonelo yo hambanahambana na ku nyika mavonelo ya yena ku ya hi vumbhoni lebyi nga kongomisiwa eka xitshuriwa <p>Madyondziselo yo hlaya: Ku hlaxela ehnhla/Tshika hinkwaswo u hlaxela/ku hlaxela Novhele yo koma hi ntlawa lowu leteriwaka/hlaxela swin'we/vambirhimbirhi/a ri yexe</p> <p>Makambeleso ya dyondzo – Ku lulamisela ku hlaxela ehnhla</p> <p>Ku hlaxela ku tiphina/titsakisa: Novhele/buku yo hlaxela leyi nga ta hlaxiwa kwalomu ka 30 wa timinete</p>	Tirhisa khadi ro rhexhodela eka rona loko a hlaxile ku lawula mahlayelo loko ya ri karhi ya ya emahlweni	
9-10	<p>Yingisela khathuni/languta swichupuchupu swa khomiki</p> <p>Mudyondzisi u hlaxela vadyondzi xitshuriwa hi ku tirhisa madyondziselo ya ku hlaxela swin'we</p> <p>Migingiriko ya masungulo: Ku bvumba</p> <p>Ku yingisela:</p> <ul style="list-style-type: none"> Languta na ku kanela vundzeni na mahungu ya xitshuriwa Kanela loko swifaniso leswi nga eka xitshuriwa swi fanerile Kanela loko swifaniso na vuyimbeleri swi nga tirhiseka swi fambelana Avelana miehleketo hi nhlokomhaka na xitshuriwa Kanela marito mantshwa lama ya nga na nkoka ku tisa ku twisisa Kanela swimunhuhawankulu na mahungu lama swi nga na wona 	<p>Hlaxela khathuni/swichupuchupu swa khomiki</p> <p>Ku hlaxela hi xikongomelo xo twisisa</p> <p>Maqhinga ya ku hlaxela</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku twisisa nkuwetelo wa swigaririmi na switirhisiwa swa xitayili swa ririmi (swikhavisaririmi) Ku kuma nkoka wa tithekiniki ta swovoniwa <p>Maqhinga ya ku hlaxela hi ku twisisa</p> <ul style="list-style-type: none"> Endla minkumbetelo hi xitshuriwa Vutisa swivutiso hi xitshuriwa Hlanganisa xitshuriwa Landzelela swileriso swo koma leswi kandziyisiweke u tlhela u nyika nhlamuselo ya swona na swa swichupuchupu swa khomiki Kambisisa xitshuriwa ku kuma mahungu lama tumbetiweke eka tsalwa na ku endla nkomiso wa timhakankulu na miehleketo yo seketela 	<p>Tsala khathuni/swichupuchupu swa khomiki</p> <ul style="list-style-type: none"> Tirhisa rimba Hlamusela minongoti Andlala tsalwa Tirhisa xivumbeko lexi xi nga lulama Tirhisa swimunhuhawankulu leswi swi tsakisaka no seketela Tirhisa kungu na ntlimbo leswi swi nga tirhaka eka tsalwa leri Tsala na ku dizayina swichupuchupu swa khomiki hi ku tirhisa ririmi, swifaniso na swo encenyeta mpfumawulo hi ndlela ya vutshila <p>U tirhisa matsalelo yo landzelela magoza</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku kunguhata/ku tilulamisela ku tsala Ku pafparhuta Ku pfluxeta Ku hlela Ku hlerisisa Ku andlala 	<p>Xiyimo xa rito: Maendli, mahlayelo ya maendli, maengeteri, mahlawuri</p> <p>Xiyimo xa xivulwa: Swa Riendli ra nghingiriko, riendli ra xitwisiwa, Marito ya muvulavuri na marito yo runguriwa</p> <p>Mapeletelo na mahikahatelo: Ku tirhisiwa ka dikixinari/xihlamuselamarito, maavanyiselo ya marito</p>

KOTARA YA 3				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
	<ul style="list-style-type: none"> Kombisa na ku kana hi laha mavonelo ya hlohleteriwa ha kona hi vundzeni, nhlawulo wa marito na ririmi ra miri ra muvulavuri 	<ul style="list-style-type: none"> Hlamusela hi laha mutsari a ongaka ha kona mavonelo ya muhlayi: Tithekiniki leti ti tirhisiwaka na vumunhuhati U kana hi ku xopaxopa ndhavuko na mahanyelo ya vanhu eka xitshuriwa Kombisa mavonelo yo hambanahambana na ku nyika mavonelo ya yena ku ya hi vumbhoni lebyi nga kongomisiwa eka xitshuriwa Nyika nhlamuselo na ku xopaxopa hi vuenti vuxokoxoko eka switshuriwa swa swovoniwa/swo dirowiwa Yisa vuxokoxoko ku suka eka xivumbeko xin'wana ku ya eka xin'wana <p>Madyondzisele yo hlaya: Ku hlayela ehenhla/Tshika hinkwaswo u hlaya/ku hlaya Novhele yo koma hi ntlawa lowu leteriwa/hlaya swin'we/vambirhimbirhi/a ri yexe</p> <p>Makambelelo ya dyondzo – Ku lulamisela ku hlayela ehenhla</p> <p>Ku hlayela ku tiphina/titsakisa: Novhele/buku yo hlaya leyi nga ta hlayiwa kwalomu ka 30 wa timinete</p>	<p>Tsala marito na tinhlamuselo ta wona eka dikixinari ya vona vinyi kumbe eka khumbi ra marito</p> <p>Tirhisa dikixinari ku peleta na ku ndlandlamuxa ntivomarito</p> <p>Tirhisa khadi ro rhekhodela eka rona loko a hlayile ku lawula mahlayelo loko ya ri karhi ya ya emahlweni</p>	

MIGINGIRIKO YA MAKAMBELELO YA NKAMAFUNDZA			
<p>Migingiriko ya Ku yingisela na Ku vulavula</p> <ul style="list-style-type: none"> Migingiriko yo hambanahambana ya ku yingisela na ku vulavula 	<p>Migingiriko ya Ku hlaya na Ku langutisa</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku hlaya hi ku landzelela magoza Migingiriko yo hlayela ehenhla Migingiriko ya xikambelantwisiso xo hlaya Migingiriko ya switshuriwa swa matsalwa leyi kongomisiweke eka tinxaka tinharhu ta matsalwa ya ndzawulelo eka simesitara 	<p>Migingiriko ya Ku tsala na Ku andlala</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku tsala hi ku landzelela magoza Ku tsala tindzimana Switshuriwa swa xitsalwambiko Xitsalwana Ku tsala ka vutumbuluxi 	<p>Migingiriko ya Swiaki na Milawu ya Matirhiselo ya Ririmi</p> <ul style="list-style-type: none"> Migingiriko yo hambanahambana ya Swiaki na Milawu ya Matirhiselo ya Ririmi leyi fambisanaka na tinxaka ta switshuriwa
GIREDI YA 6 XITSONGA RIRIMI RO ENGETELA RO SUNGULA: NKOMISO WA MINTIRHO YA MAKAMBELELO YA MAFUNDZA: KOTARA YA 3			
<p>MAKAMBELELO YA MAFUNDZA: NTIRHO WA 6</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku tsala ka Vutumbuluxi (10+30 = 40 wa timaraka) Phurojeke hi WUN'WE wa muxaka wa matsalwa lawa ya dyondziweke: vutlhokovetseri/mintsheketo/swirungulwana/ntlangu/novhele 		<p>MAKAMBELELO YA MAFUNDZA: NTIRHO WA 7: SWANOMO</p> <ul style="list-style-type: none"> Vuandlalo bya swanomo bya Phurojeke (20 wa timaraka) TEKELA ENHLOKWENI: Ku fanele ku tirhisiwa tinxaka ta matsalwa to hambanahambana eka tigiredi hinkwato Sungulani ntirho wa swanomo hi Kotara ya 3 kutani wu hetisiwa eka Kotara ya 4 loko ku rhexodiwa timaraka 	

2023/24 NKUNGUHATO WO DYONDZISA WA LEMBE WA NSIVAMAVANGWA WA RIXAKA: XITSONGA RIRIMI RO ENGETELA RO SUNGULA: GIREDI YA 6 (KOTARA YA 4)

KOTARA YA 4				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
1-2	<p>U yingisela na ku kana ntsheketo, xik, wa swikholwakholwana kumbe mintsheketo ya swa khale ya tinhenha Migingiriko ya masungulo: Ku bvumba Mudyondzisi u hlaya xitshuriwa hi ku tirhisa maqhinga ku hlaya swin'we</p> <ul style="list-style-type: none"> • U kana swimunhuhata • U kana kungu, ntlimbo na mbangu • U kana mahungu ya le ka xitshuriwa • U ehleketa hi mikhuva ya ndhavuko, mahanyelo ya vanhu na swikholwakholwana • U ehleketa hi nkokelano exikarhi ka swo biha na swo saseka • U tsundzuka swiendleko hi ndzandzelelano wo lulama na ku tirhisa nkarhi lowu lulameke wa riendli • U vulavurisana na van'wana hi ndlela leyinene hi nkarhi wa minkanerisano ya ntlawa • U Kombisa hi laha ku vona hi tihlo ri'nwe ku tumbuluxiwaka ha kona na hi laha swi khumbaka muyingiseri ha kona <p>Encenyeta inthavhiyu etlilasini</p> <ul style="list-style-type: none"> • U endla vuandlalo bya swanomo a langutile vayingiseri • U komba ku lemuka vayingiseri vo hamabanahambana • U cincacinsa matwariselo ya rito, thoni na rivilo ra mavulavulelo • U ehleketa hi vuandlalo, vuswikoti bya yena na bya van'wana hi vukheta 	<p>U hlaya ntsheketo, xik, wa swikholwakholwana kumbe mintsheketo ya swa khale ya tinhenha Ku hlaya hi xikongomelo xo twisisa Migingiriko yo tilulamisa ku hlaya</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ku hlaya hi ku hatlisa, ku bvumba hi ku tirhisa swovoniwa kumbe swidirowiwa <p>Maqhinga ya ku hlaya:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ku hlaya hi ku hatlisa hi xikongomelo xo kuma mahungunkulu • Ku hlaya hi ku hatlisa hi xikongomelo xo kuma mahungu/vuxokoxoko byo seketela <p>Maqhinga ya ku hlaya hi ku twisisa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - U vona hi miehleketo swiphemu swa xitshuriwa - U yelanisa na vutomi bya yena <p>Dyondzo ya Matsalwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • U kana swiphemu swa mintsheketo, xik. Swimunhuhata, vumunhuhati, kungu, ntlimbo, vundzhaku, mbangu, murunguri, nkongomelo na hungu • U kana ku cincana ka mahetelelo, swiendleko swo karhi, na sw. na sw. • U twisisa xitshuriwa • U tirhisa dikixinari ku ndlandlamuxa ntivomarito • U endla nkomiso hi swivulwa swa 5-10 	<p>U tsala ntsheketo, xik., wa swikholwakholwana kumbe mintsheketo ya swa khale ya tinhenha</p> <ul style="list-style-type: none"> • U tsalela swa yena n'wini, ku valanga, ku tlanga, ku anakanya na vutumbuluxi • U ringeta ku ngenisa dyondzo ya mahanyelo • U tirhisa swimunhuhata leswi swi nga na migingiriko yo tlula ya vumunhu • U tirhisa ntivomarito lowu faneleke • U bubutsa byongo hi nhlokomhaka yo karhi na ku ndlandlamuxa mahungu ya yena • U humesa mahungu hi ndlela leyi twalaka na mfanelo • U ehleketa na ku kambela xitsariwa na ntirho wa vutumbuluxi • U humesa xitshuriwa a ri karhi a lemuka mhakankulu, ririmi na milawu leyi faneleke xikongomelo xo karhi na vahlayi va ntsheketo <p>U tirhisa matsalelo yo landzelela magoza</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ku kunguhata/ku tilulamisa ku tsala • Ku pfapfarhuta • Ku pfluxeta • Ku hlela • Ku hlerisisa • Ku andlala 	<p>Xiyimo xa rito:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mahlawuri/Mabumabumeri • Maengeteri <p>Xiyimo xa xivulwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Swivulwan'we na swivulwampfilungano • Tinxaka ta swivulwa (switatimende, swivutiso, swileriso) <p>Nhlamuselo ya marito: Vamavizweni na maritofularha</p>

KOTARA YA 4				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
	<ul style="list-style-type: none"> U nyika xivikontsundzuxo lexi akaka Makambelelo ya dyondzo/nkamafundza - ku lulamisela Vuandlalo bya Swanomo	Madyondziseliso yo hlaya: Ku hlayela ehenhla/Tshika hinkwaswo u hlaya/ku hlaya Novhele yo koma hi ntlawa lowu leteriwaka/hlaya swin'we/vambirhimbirhi/a ri yexe Ku hlayela ku tiphina/titsakisa: Novhele/buku yo hlaya leyi nga ta hlayiwa kwalomu ka 30 wa timinete	Tsala marito na tinhlamuselo ta wona eka dikixinari ya vona vinyi kumbe eka khumbi ra marito Tirhisa dikixinari ku peleta na ku ndlandlamuxa ntivomarito Tirhisa khadi ro rhekhodela eka rona loko a hlayile ku lawula mahlayelo loko ya ri karhi ya ya emahlweni	
MAKAMBELELO YA MAFUNDZA: NTIRHO WA 7: <ul style="list-style-type: none"> Vuandlalo bya Swanomo (20 wa timaraka) Ntirho wu yisiwa emahlweni ku suka eka Kotara ya 3 naswona wu ta hetisiwa no rhekhodiwa hi Kotara ya 4				
3-4	U yingisela no kanela xitshuriwa xa swileriso, ku endla xikepe xa phepha/nyiko kumbe xitlango hi ku tirhisa swilo leswi nga ha tirhiki sw. na sw. Migingiriko ya masungulo: Ku bvumba Mudyondzisi u hlaya swileriso hi ku tirhisa qhinga ra ku hlaya swin'we <ul style="list-style-type: none"> U kombisa swihlawulekisi swa xitshuriwa xa swileriso U lemuka tinhlokomhakankulu U kombisa ku twisisa xileriso hi ku vutisa swivutiso swo basisa U tsundzuka maendlelo U nyika nkomiso wa swileriso U endla tinotsi na ku tirhisa swileriso leswi a swi hlayeke U nyika vonelo hi ku twisiseka ka swileriso 	U hlaya xitshuriwa xa swileriso, xik., rhesip kumbe swiletelo swa matlhelo Ku hlaya hi xikongomelo xo twisisa Maqhinga yo hlaya: <ul style="list-style-type: none"> Ku bvumba hi ku tirhisa swipfuno swovoniwa/marito Ku kumbetela nhlamuselo ya marito lawa ya nga tolovelekangiki na swifaniso Maqhinga ya ku hlaya hi ku twisisa: <ul style="list-style-type: none"> U bvumba hi xitshuriwa U endla nkumbetelo hi xitshuriwa U xopaxopa swihlawulekisi swa xitshuriwa: Mavumbelo na milawu ya switshuriwa swa swileriso U lulamisa ndzandzelelano wa swileriso leswi swi nga pfanganyisiwa U komba ku twisisa xitshuriwa na leswi xi tirhisaka swona: Ku hlaya ka masiku hinkwawo U lemuka na ku hlamusela swivumbeko, matirhiselelo ya ririmi na swikongomelo U kombisa na ku pima nkoka wa rhejisitara ra xitshuriwa 	U tsala nkomiso wa xitshuriwa xa swileriso <ul style="list-style-type: none"> U tirhisa tidikixinari U nyika nkomiso wa swileriso swa xitshuriwa U nyika nkomiso wa xitshuriwa hi xivumbeko xa tipoyinti/ndzimana U tirhisa milawu yo fana na 'ku sungula, Kutani...' U tirhisa rimba ro tsalela U tirhisa swivulwana/swivulwahava swo hlanganisa tindzimana U lulamisa marito na swivulwa hi mfanelo U tirhisa matsalelo yo landzelela magoza <ul style="list-style-type: none"> Ku kunguhata/ku tilulamisela ku tsala Ku pfaparhuta Ku pfluxeta Ku hlela Ku hlerisisa Ku andlala 	Xiyimo xa rito: Maengeteri ya mukhuva, nkarhi na ndhawu Xiyimo xa xivulwa: Swivulwankatsano na swivulwampfilungano

KOTARA YA 4				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
	Makambelelo ya dyondzo/nkamafundza - ku lulamisela Vuandlalo bya Swanomo	<ul style="list-style-type: none"> U twisisa na ku tirhisa switshuriwa swa swileriso hi ndlela leyi faneleke U pimanisa swileriso swimbirhi swo hambana <p>Madyondziso yo hlaya: Ku hlayela ehenhla/Tshika hinkwaswo u hlaya/ku hlaya Novhele yo koma hi ntlawa lowu leteriwaka/hlaya swin'we/vambirhimbirhi/a ri yexe</p> <p>Ku hlayela ku tiphina/titsakisa: Novhele/buku yo hlaya leyi nga ta hlayiwa kwalomu ka 30 wa timinete</p>	<p>Tsala marito na tinhlamuselo ta wona eka dikixinari ya vona vinyi kumbe eka khumbi ra marito</p> <p>Tirhisa dikixinari ku peleta na ku ndlandlamuxa ntivomarito</p> <p>Tirhisa khadi ro rhekhodela eka rona loko a hlayile ku lawula mahlayelo loko ya ri karhi ya ya emahlweni</p>	
5-6	<p>U yingisela no kana xithokovetselo</p> <p>Mudyondzisi u hlaya xithokovetselo hi ku tirhisa qhinga ra ku hlaya swin'we</p> <ul style="list-style-type: none"> Migingiriko ya masungulo: Ku hlaya xitshuriwa hi ku hatlisa ku kuma ndzimana, marito lama nga na mimpfumawulo yo yelana, na sw. na sw. U yingisela xithokovetselo ku kuma hungu ro karhi U kombisa switirhisiwa swa xitayili swa vuthokovetseri U endla nkomo wa mahungunkulu na ku tsala vuxokoxoko byo karhi U kana hi timhaka ta swa vanhu, mahanyelo/matikhomelo na ndhavuko lowu nga eka xithokovetselo U nyika vonelo hi laha mahanyelo na mahungu swi hundzisiwaka hakona eka xitshuriwa U nyika xivikontsundzuxo lexi akaka 	<p>U hlaya xithokovetselo</p> <ul style="list-style-type: none"> Migingiriko yo tilulamisela ku hlaya: Ku bvumba ko suka eka nhlokomhaka ya xithokovetselo na/kumbe swidirowiwa/swifaniso <p>Maqhinga ya ku hlaya:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku twisisa nkugetelo wa swigaririmi na switirhisiwa swa xitayili swa ririmi (swikhavisaririmi) Minkumbetelo ya nhlamuselo ya marito yo ka ya nga tolovelekangi na swifaniso <p>Maqhinga ya ku hlaya hi ku twisisa:</p> <ul style="list-style-type: none"> U endla mikumbetelo hi xitshuriwa U vutusa swivutiso hi xitshuriwa <p>Dyondzo ya Matsalwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> U kombisa no nyika mavonelo hi ku tirhisiwa ka switirhisiwa swa xitayili swa vuthokovetseri, xik. Alitherexini, mbuyelelo, swigego na maencisi/vuencenyetampfumawulo U kana hi xivumbekeo xa xithokovetselo 	<p>U tsala xithokovetselo</p> <ul style="list-style-type: none"> U tirhisa mbuyelelo wa mimpfumawulo yo fana/xigego, vuencenyetampfumawulo, xifananisi, nkongomelo U ehleketa no pima nkoka wa xitsariwa na ntirho wa vutumbuluxi U tumbuluxa no lulamisa mahungu hi matsalelo yo landzelela magoza <p>U tirhisa matsalelo yo landzelela magoza</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku kunguhata/ku tilulamisela ku tsala Ku pfapfarhuta Ku pfuxeta Ku hlela Ku hlerisisa Ku andlala <p>Tsala marito na tinhlamuselo ta wona eka dikixinari ya vona vinyi kumbe eka khumbi ra marito</p> <p>Tirhisa dikixinari ku peleta na ku ndlandlamuxa ntivomarito</p>	<p>Xiyimo xa rito Nhlokomhaka, xiendlwa</p> <p>Xiyimo xa xivulwa: Swifananisi, swigego, vumunhuhati, vuencenyetampfumawulo, marito ya xivulavuri na marito yo runguriwa</p> <p>Mapeletelo na mahikahatelo: Swiangamelo</p>

KOTARA YA 4				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
	Makambeleo ya dyondzo/nkamafundza - ku lulamisela vuandlalo bya Swanomo	<ul style="list-style-type: none"> - Hlamusela no kanerisana hi nhlamuselo yo gega/hungu - U kombisa ku twisisa xithkovetselo na vuxaka bya xona na vutomi bya yena <p>Madyondziselo yo hlaya: Ku hlayela ehenhla/Tshika hinkwaswo u hlaya/ku hlaya Novhele yo koma hi ntlawa lowu leteriwaka/hlaya swin'we/vambirhimbirhi/a ri yexe</p> <p>Ku hlayela ku tiphina/titsakisa: Novhele/buku yo hlaya leyi nga ta hlayiwa kwalomu ka 30 wa timinete</p>	Tirhisa khadi ro rhekhodela eka rona loko a hlayile ku lawula mahlayelo loko ya ri karhi ya ya emahlweni	
MAKAMBELELO YA MAFUNDZA: NTIRHO WA 8: <ul style="list-style-type: none"> • Ku tsala switsalwambiko: (10 wa timaraka) Swi tsariwa ku nga se tsariwa xikambelwana xo lawuriwa				
7-8	Mpfluxeto Makambeleo ya Vuandlalo bya Swanomo			
9-10	MAKAMBELELO YA MAFUNDZA: NTIRHO WA 9: XIKAMBELWANA XA KU HELA KA LEMBE KU ANGULA EKA SWITSHURIWA (50 wa timaraka) <ul style="list-style-type: none"> • Xivutiso xa 1: Xitshuriwa xa matsalwa/xitshuriwa xo ka xi nga ri xa matsalwa (20 wa timaraka) • Xivutiso xa 2: Xitshuriwa xa swovoniwa (10 wa timaraka) • Xivutiso xa 3: Ku tsala nkomiso (5 wa timaraka) • Xivutiso xa 4: Swiaki na Milawu ya Matirhiselo ya Ririmi (15 wa timaraka) 			

MIGINGIRIKO YA MAKAMBELELO YA NKAMAFUNDZA (MAKAMBELELO YA DYONDZO)			
Migingiriko ya Ku yingisela na Ku vulavula <ul style="list-style-type: none"> Migingiriko yo hambanahambana ya ku yingisela na ku vulavula 	Migingiriko ya Ku hlaya na Ku langutisa <ul style="list-style-type: none"> Ku hlaya hi ku landzelela magoza Migingiriko yo hlayela ehenhla Migingiriko ya xikambelantwisiso xo hlaya Migingiriko ya switshuriwa swa matsalwa leyi kongomisiweke eka tinxaka tinharhu ta matsalwa ya ndzawulelo eka simesitara 	Migingiriko ya Ku tsala na Ku andlala <ul style="list-style-type: none"> Ku tsala hi ku landzelela magoza Ku tsala tindzimana Switshuriwa swa xitsalwambiko Xitsalwana Ku tsala ka vutumbuluxi 	Migingiriko ya Swiaki na Milawu ya Matirhiselo ya Ririmi <ul style="list-style-type: none"> Migingiriko yo hambanahambana ya Swiaki na Milawu ya Matirhiselo ya Ririmi leyi fambisanaka na tinxaka ta switshuriwa

GIREDI YA 6 XITSONGA RIRIMI RO ENGETELA RO SUNGULA: NKOMISO WA MINTIRHO YA MAKAMBELELO YA MAFUNDZA: KOTARA YA 4

MAKAMBELELO YA MAFUNDZA: NTIRHO WA 7: <ul style="list-style-type: none"> Vuandlalo bya swanomo (20 wa timaraka) Ntirho wu yisiwa emahlweni ku suka eka kotara ya 3 ivi wu hetisiwa no rkehodiwa hi kotara ya 4	MAKAMBELELO YA MAFUNDZA: NTIRHO WA 8: <ul style="list-style-type: none"> Ku tsala switsalwambiko: (10 wa timaraka) Swi tsariwa ku nga se tsariwa xikambelwana xo lawuriwa	MAKAMBELELO YA MAFUNDZA: NTIRHO WA 9: XIKAMBELWANA XO LAWURIWA XA KU HELA KA LEMBE KU ANGULA EKA SWITSHURIWA (50 wa timaraka) <ul style="list-style-type: none"> Xivutiso xa 1: Xitshuriwa xa matsalwa/xitshuriwa xo ka xi nga ri xa matsalwa (20 wa timaraka) Xivutiso xa 2: Xitshuriwa xa swovoniwa (10 wa timaraka) Xivutiso xa 3: Ku tsala nkomiso (5 wa timaraka) Xivutiso xa 4: Swiaki na Milawu ya Matirhiselo ya Ririmi (15 wa timaraka)
--	---	---

MINTIRHO YA MAKAMBELELO YA MAFUNDZA

EXIKARHI KA LEMBE	XIKAMBELO
MAKAMBELELO YA LE XIKOLWENI	XIKAMBELO
MINTIRHO YA 6 YA MAKAMBELELO YA MAFUNDZA <ul style="list-style-type: none"> Ntirho wun'we (1) wa Swanomo (Ku hlayela ehenhla eka simesitara hinkwayo ya 1) Mintirho yi3 ya Ku tsala Ntirho wun'we (1) wa Ku angula eka switshuriwa Xikambelwana xin'we (1) xo lawuriwa xa Khotavuxika 	<ul style="list-style-type: none"> Ntirho wun'we (1) wa Swanomo: Vuandlalo bya Phurojeke ya ku tsala ka Vutumbuluxi (Semisitara ya 2) Ntirho wun'we (1) wa Ku tsala Xitsalwambiko Xikambelwana xin'we (1) xo lawuriwa xa ku hela ka lembe